

PROCEDEE MODERNE ÎN PREDAREA-ÎNVĂȚAREA-EVALUAREA NOȚIUNILOR DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1. Metoda – cuvânt ce provine din grecescul „methodos” (*metha* – spre, către; *odos* – cale) este definită ca acea cale de urmat pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite. Mai nou, metoda desemnează o cale pe care educatorul o urmează pentru a ajuta elevii să găsească propria cale în vederea redescoperirii lumii înconjurătoare.

2. De ce metode de învățare activă?

- creează comportamente ce denotă participarea;
- facilitează învățarea în ritm propriu;
- stimulează cooperarea, nu competiția;
- sunt atractive;
- pot fi abordate din punctul de vedere al diferitelor stiluri de învățare.

3. Metode moderne – limba și literatura română (gimnaziu)

3.1. BRAINSTORMINGUL – „metoda asaltului de idei”; „furtună în creier”

Brainstormingul poate fi definit ca: „o modalitate de a obține, într-un timp scurt, un număr mare de idei de la un grup de oameni”. Brainstormingul este cea mai răspândită metodă de stimulare a creativității în condițiile activității în grup, încurajând participarea tuturor membrilor grupului.

Prin această strategie se află: ce anume știu elevii despre un anumit subiect, ideile sau soluțiile referitoare la un subiect sau situație problemă, opinii despre o experiență comună. Fiecare este determinat să se implice activ. Elevii învață să asculte, să emită păreri, să colaboreze, să respecte ideile celorlalți, să compare, să argumenteze și să decidă.

3.2. CIORCHINELE – variantă mai simplă a brainstorming-ului, care presupune identificarea unor legături logice între idei. Această metodă este utilizată pentru reactualizare (la începutul unei lecții), sintetizare și sistematizare de cunoștințe.

Etape: 1. Se notează un cuvânt/o temă în mijlocul tablei/colii de hârtie

2. Elevii vor nota toate ideile, sintagmele sau cunoștințele legate de cuvântul/tema dat(ă), trasând linii între elementul central și elementele adăugate

3. Elevii vor trasa linii și între toate ideile ce par a fi conectate.

4. Finalul activității este dat fie de epuizarea ideilor, fie de limita de timp acordată.

Reguli: (Al. Dumitru) •Scrieți tot ce vă trece prin minte referitor la elementul central dat. •Nu judecați ideile produse, ci numai notațiile. •Se urmărește epuizarea tuturor ideilor. •A nu se limita nici numărul ideilor, nici fluxul legăturilor dintre acestea

3.3. CVINTETUL – este o metodă nouă care pune accentul pe forța creativă a elevului. Apare sub forma unei poezii de cinci versuri ce necesită sintetizarea informației în exprimări concise, fiind considerată un instrument de sintetizare a unor conținuturi complexe.

Este eficientă deoarece îmbină utilul cu plăcutul și e un mijloc de evaluare a înțelegerii elevilor și de exprimare a creativității acestora.

Poezia are la bază anumite reguli pe care elevii trebuie să le respecte, iar timpul de întocmire este de 5-7 minute, cadrul didactic fiind cel care oferă un subiect, un cuvânt-cheie din lecția zilei respective sau din lecția anterioară.

Regulile de întocmire a unui cvintet sunt: primul vers este format din cuvântul tematic (**un substantiv**); al doilea vers este format din 2 cuvinte (**adjective** care să arate însușirile cuvântului tematic); al treilea vers este format din trei cuvinte (**verbe la gerunziu** care să exprime acțiuni ale cuvântului tematic); al patrulea vers este format din **patru cuvinte** ce alcătuiesc **o propoziție** prin care se afirmă ceva esențial despre cuvântul tematic; al cincilea vers este format dintr-un singur cuvânt (de obicei, **verb**) care sintetizează tema / ideea.

4. PROIECT DIDACTIC – “VIZITĂ” I.L.Caragiale (clasa a V-a)

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ:

1. Să identifice cuvintele care arată timpul și spațiul în care se petrec întâmplările din opera *Vizită...* de I. L. Caragiale;
2. Să precizeze momentele subiectului (etapele acțiunii), formulând scurte enunțuri corespunzătoare;
3. Să citească corect, fluent, expresiv și conștient fragmente din *Vizită...* de I. L. Caragiale, respectând punctuația și ortografia cerute de text;
4. Să identifice personajele din text în ordinea apariției, apoi în ordinea importanței;
5. Să surprindă câteva trăsături ale personajului Ionel, aducând exemple din care se desprind aceste trăsături;
6. Să privească personajul în relație cu celelalte personaje și cu mediul în care trăiește;
7. Să demonstreze abilități de creativitate proprie;
8. Să răspundă corect la întrebările testului formantiv (AeL)
9. Să se exprime clar, corect, concis;
10. Să manifeste interes pentru participarea la un act de comunicare.

STRATEGII DIDACTICE:

Metode și procedee: conversația euristică, explicația, ciorchinele, brainstorming, lucrul cu manualul, lectura selectivă, exercițiul oral și scris, învățarea prin descoperire, cvintetul, AeL

Mijloace de învățământ:

- **Limba română- manual pentru clasa a V- a.** Autori: Alexandru Crișan, Sofia Dobra, Florentina Sâmișăian, Editura Humanitas, București, 2008
- imagini din ecranizarea operei *Vizită...* de I L Caragiale
- retroproiector, laptop
- fișe cu sarcini de lucru pentru elevi
- testul de evaluare formativ în AeL.

FORME DE ORGANIZARE: activitate frontală, activitate independentă și individuală
DEMERSUL DIDACTIC

Momentul organizatoric:

- Voi avea grijă ca elevii să-și pregătescă materialele necesare orei de limba română și voi nota absenții;
- Voi asigura liniștea și disciplina clasei pentru o bună desfășurare a activității didactice.

Verificarea temei:

- Voi verifica tema atât cantitativ, cât și calitativ.
- Verificarea calitativă se face selectiv.

Captarea atenției:

- Se va realiza prin vizionarea unui scurt moment din ecranizarea operei literare *Vizită...* de I. L. Caragiale. Elevii au sarcina de a urmări cu atenție imaginile.

Verificarea cunoștințelor:

- Se va realiza printr-o scurtă discuție cu elevii, pornind de la imaginile vizionate:

Din ce operă literară fac parte aceste imagini?

Cine a scris această operă literară?

Unde se desfășoară acțiunea?

Anunțarea subiectului și enunțarea obiectivelor:

- „Astăzi vom continua discuția despre textul *Vizită...* de I. L. Caragiale (timp, spațiu, momentele subiectului, personaje)”
- Voi comunica elevilor obiectivele urmărite într-o manieră accesibilă acestora.
- Se scriu data și titlul lecției pe tablă și în caietele elevilor.

Dirijarea învățării:Timp și spațiu

Se rezolvă exercițiile din manual de la pagina 163: „Timpul și spațiul întâmplării”

- Se notează pe tablă (profesorul) și pe caiete (elevii) cuvintele care arată momentul și locul de desfășurare a întâmplării povestite în *Vizită...*

Etapele acțiunii

- Se împart fișe de lucru (anexa1); elevii au drept sarcină să stabilească succesiunea evenimentelor.

Personaje

- Se cere elevilor să identifice personajele textului în ordinea apariției, apoi în ordinea importanței, clasificându-le în principale și secundare

- În continuare, profesorul cere elevilor să-și concentreze atenția asupra unuia dintre personaje: *Ionel*

- Utilizându-se metoda *Ciorchinelui* (anexa2), se vor găsi răspunsurile la întrebările: Cine este?, Ce face?, De ce face?, Cum este? – elevii vor răspunde aducând argumente din text.

Asigurarea feed-back-ului:

Se cere elevilor să realizeze *un cvintet* (anexa3) avându-l pe Ionel în centru:

1. Subiectul.....**IONEL**
2. 2 adjective care-l caracterizează.....**obraznic, răsfățat**
3. 3 verbe ce exprimă acțiune.....**Se ceartă, fumează, țipă**
4. Un enunț din 4 cuvinte ce exprimă sentimentul vostru față de subiect.....

Ionel este un copil incult

5. 1 cuvânt care exprimă esența subiectului.....**needucat**

Evaluarea formativă:

Se realizează printr-un test realizat în AeL care face referire la noțiunile acumulate până la acest moment despre *Vizită...* de I. L. Caragiale.

Tema pentru acasă:

Se lansează întrebarea la care elevii trebuie să răspundă în scris:

Ionel este prototipul copilului răsfățat dintotdeauna, rod al unei educații greșite. Cine credeți că greșește grav în educația copilului?

Se fac aprecieri verbale și se notează elevii care au participat activ.

Anexa 1

VIZITĂ...

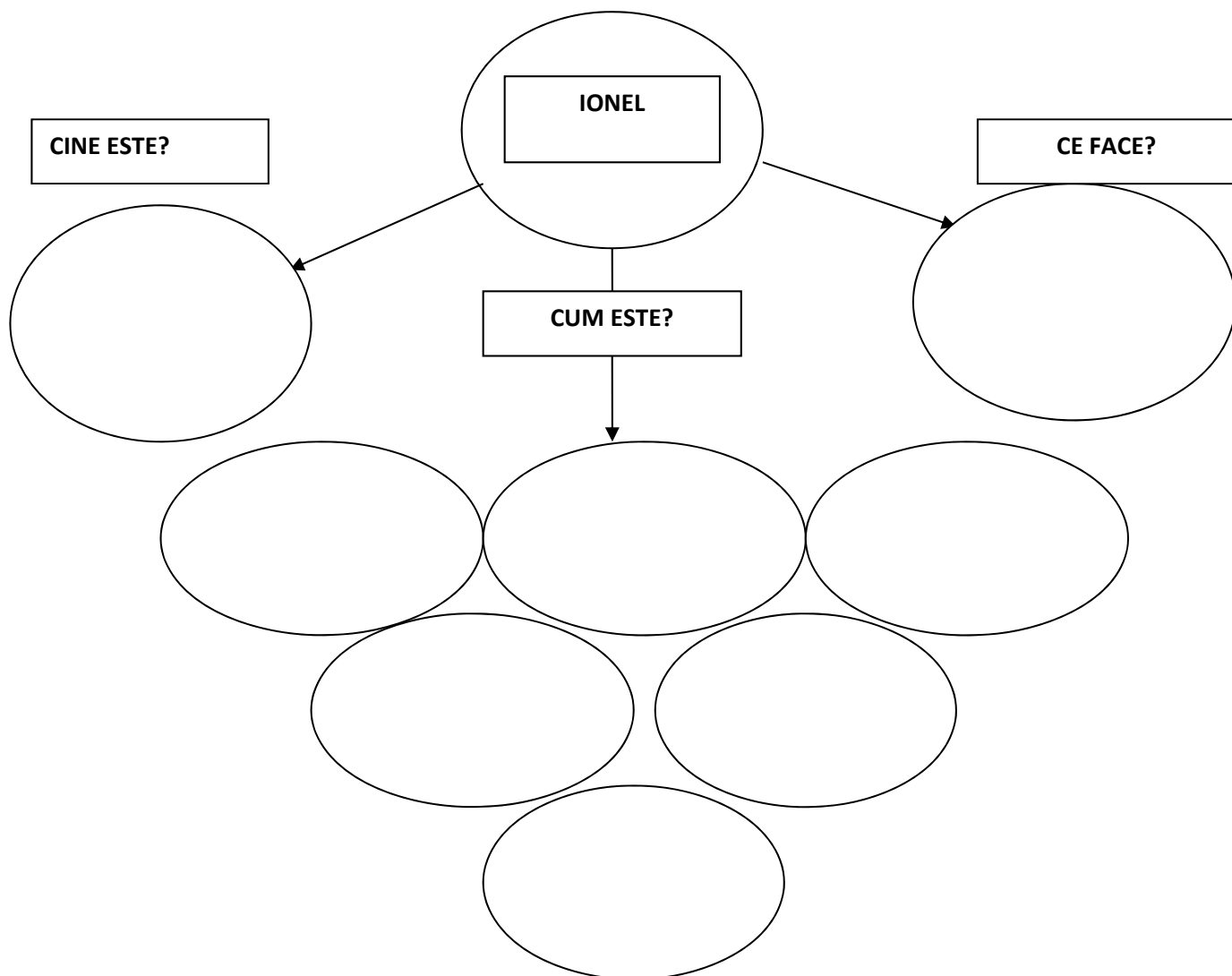
de I. L. Caragiale

ACȚIUNEA: Puneți ideile principale din dreapta tabelului în ordinea desfășurării evenimentelor în text, notând în stânga tabelului litera corespunzătoare *etapelor acțiunii* (momentelor subiectului).

ETAPELE ACȚIUNII	IDEILE PRINCIPALE
SITUAȚIA INIȚIALĂ (EXPOZIȚIUNEA)	A) Ionel face un zgomot asurzitor cu toba și trâmbița.
CAUZA ACȚIUNII (INTRIGA)	B) Ajuns acasă, naratorul constată că Ionel îi pusese dulceață în șoșoni.
DESFĂȘURAREA ACȚIUNII	C) Ionel necăjește servitoarea, fiind gata să răstoarne spirtiera.
DEPĂȘIREA SITUAȚIEI DIFICILE (PUNCTUL CULMINANT)	D) Jucându-se cu sabia, Ionel o lovește pe mama sa în obraz.
SITUAȚIA FINALĂ (DEZNODĂMÂNTUL)	E) Povestitorul face o vizită doamnei Popescu, cu ocazia onomasticii fiului ei.
	F) Băiatul leșină, speriiind-o pe mama sa.
	G) Jucându-se cu mingea, Ionel răstoarnă cafeaua musafirului.
	H) Ionel fumează o țigară.

Anexa 2

CIORCHINELE

Anexa 3

CVINTETUL

Realizați un cvintet (strofă alcătuită din cinci versuri) care să-l aibă pe Ionel în centru, răspunzând celor cinci cerințe:

1. Subiectul.....IONEL.....
2. Două adjective care-l caracterizează.....
3. Trei verbe ce exprimă acțiunile sale.....
4. Un enunț alcătuit din patru cuvinte.exprimând sentimentul vostru față de subiect.....
5. Un cuvânt care exprimă esența subiectului.....

*Prof. Irimia Georgiana-Daniela
Liceul Teoretic "Ion Creanga", Tulcea*

